

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Odborné učiliště a Praktická škola, Hlučín, ČSA 4a

ČSA 4a, 748 01 Hlučín

Identifikátor školy: 600 026 779

Termín konání orientační inspekce: 17. – 20. duben 2001

Čj.	141 177/01-005136
Signatura	on5nu228

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Odborné učiliště a Praktická škola v Hlučíně byly zřízeny MŠMT ČR jako samostatný právní subjekt ke dni 1. 1. 1992. Díky pochopení města dostala škola v roce 1995 bezúplatným převodem nedostavěnou budovu na ulici ČSA č. 4a. Stavba byla dokončena v roce 1997.

Škola sdružuje:

1. Odborné učiliště s kapacitou 185 žáků,
2. Praktickou školu s kapacitou 90 žáků,
3. Školní jídelnu s kapacitou 200 jídel.

Odborné učiliště má čtyři učební obory – malířské a natěračské práce, kuchařské práce, pekařské práce a práce v autoservisu. Poslední z uvedených oborů není pro nedostatek zájmu otevřen. Praktická škola nabízí dvojí zaměření: kuchařské práce, pekařské a cukrářské práce. V současné době navštěvuje školu 220 žáků rozdělených do 16 tříd. Odborné učiliště má 13 tříd a praktická škola 3 třídy. Výuka probíhá ve dvou budovách:

- ul. ČSA 4a, (teoretická výuka, školní jídelna),
- ul. Hrnčířská 45 (laboratorní cvičení a odborný výcvik).

Pro výuku odborného předmětu stolničení byla ve škole vybudována odborná učebna a ve sklepních prostorách školy byla zřízena dobře vybavená posilovna. V budově na Hrnčířské ulici je nově zřízeno odborné pracoviště – pekařská dílna. Odborný výcvik a praktická cvičení se vyučují na odborných pracovištích školy (školní kuchyň, školní jídelna, pekařská dílna, malířské dílny) a na smluvně zajištěných pracovištích odborného výcviku a praktických cvičení. Tělesná výchova se vyučuje v městské sportovní hale.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce sledovala kvalitu výuky v matematice, jazyce českém a odborných předmětech (technologie, materiály, zařízení závodu, suroviny, potraviny, potraviny a výživa, zařízení a provoz), odborném výcviku, praktických a laboratorních cvičeních.

Všeobecně vzdělávací předměty

Český jazyk a literatura

Výuka předmětu byla sledována v odborném učilišti i v praktické škole. Časová dotace odpovídá schváleným učebním plánům. Úpravy provedené ve 2. ročníku praktické školy se zaměřením na kuchařské práce jsou v souladu s učebními dokumenty. Kontrolou pedagogické dokumentace a tematických plánů bylo zjištěno, že členění učiva do jednotlivých ročníků respektuje učební osnovy všeobecně vzdělávacích předmětů pro odborná učiliště i praktickou školu s tříletou přípravou. Příprava pedagogů na vyučování byla promyšlená a stanovené výukové cíle odpovídaly pojetí vyučovacího předmětu.

Předmět vyučují dva pedagogičtí pracovníci, z nichž jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Výuka probíhala v kmenových třídách. Jedna třída je vybavena televizí a videem. Náзорné učební pomůcky pro výuku předmětu škola nemá k dispozici.

Organizace hodin byla účelná a promyšlená. Náročné bylo časté střídání frontální výuky se samostatnou prací žáků. Po samostatné práci následovala kontrola a práce s chybou. V obou

formách výuky byl dominantní individuální přístup vyučujících k žákům. Tempo výuky bylo přizpůsobené schopnostem a možnostem žáků. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. Použité metody byly ve sledovaných hodinách efektivní. V hodinách mluvnice byl pečlivě sledován grafický projev žáků, v hodině literatury ucelený verbální projev. Velká pozornost byla věnována rozvoji představitivosti i logického úsudku. Vzhledem k absenci učebnic byly k dispozici namnožené učební texty. Didaktická technika byla účelně využívána. V závěru hodin si vyučující nechali dostatek prostoru pro shrnutí a opakování učiva. Vyučovací čas byl využit efektivně.

Na velmi dobré úrovni byla motivace. Stěžejním motivačním prvkem bylo povzbuzení, pochvala a ocenění snahy žáků. Analýza chyb byla v hodinách českého jazyka prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního nebo písemného žákovského projevu. Nově zařazené učivo mělo návaznost na zkoušení a opakování. Otázky byly většinou zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí. Ve sledovaných hodinách bylo hodnocení výkonu žáků průběžné a převážně pozitivní. Respektovalo individuální dispozice žáků, oceňovalo jejich snahu a mělo aktivizující charakter pro další učební činnosti.

Pravidla jednání byla známá a všemi akceptovaná. Při vzájemné interakci byla ze strany vyučujících plně respektována osobnost žáků, kteří měli dostatek sebedůvěry pro verbální vyjádření svých myšlenek a názorů. Úroveň komunikace vyučujících byla velmi dobrá a svým osobnostním vybavením pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. Negativní projevy chování žáků nebyly pozorovány.

Úroveň výuky českého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Časová dotace výuky matematiky ve sledovaných vyučovacích hodinách na odborném učilišti i praktické škole odpovídá učebním plánům. Výjimkou je druhý ročník praktické školy (třída K2C), kde je týdenní dotace hodin matematiky snížena, změna je však v mezích povolených úprav. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami vzdělávacích programů schválených pro učební obory vyučované na odborném učilišti a praktické škole.

Vyučující matematiky nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, touto skutečností však není kvalita vzdělávání negativně ovlivněna. Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, které jsou esteticky upraveny. Škola není v dostatečné míře vybavena učebními pomůckami pro výuku matematiky. Nedostatek učebních pomůcek neumožňuje volit optimální metodický postup při výkladu a odvozování nového učiva, zvláště v geometrii.

Sledované vyučovací hodiny matematiky měly tradiční strukturu. Členění vyučovacích hodin i tempo výuky bylo přizpůsobeno schopnostem a možnostem žáků. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku i možnostem žáků. Učitelé sledovali jak se jednotlivým žákům daří dosahovat stanovených cílů. V případě potřeby volili vyučující individuální přístup a umožnili žákům pracovat vlastním tempem. Dbali i na to, aby si žák byl vědom možností praktického využití probíraného učiva v každodenním životě. Procvičení učiva byl věnován dostatečný prostor.

Motivace vycházela z využití životních zkušeností žáků a ze zaměření na potřeby každodenního života. Tomu odpovídala volba příkladů i texty jejich zadání. Při řešení složitějších úloh byla podle potřeby poskytována žákům pomoc. Chyby byly žákům vysvětleny a rozebrány ve společně diskusi se třídou. Výsledky vyučování byly průběžně vyhodnocovány. Hodnocení výkonu bylo objektivní a zdůvodněné.

V práci učitelů se třídou se zřetelně projevovalo, že obě strany respektují dohodnutá pravidla vzájemného jednání. Byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru. Komunikativní

dovednosti žáků jsou cílevědomě rozvíjeny. Verbální i neverbální komunikace vyučujících má dobrou úroveň.

Kvalita výuky matematiky je hodnocena jako průměrná.

Skupina odborných předmětů

Technologie a materiály

Hodinové dotace předmětů jsou v souladu s učebními plány odborného učiliště i praktické školy. Učivo osnov je shodně uvedeno v tematických plánech, které jsou velmi dobře zpracovány a reagují na technologické, technické i materiálové novinky v jednotlivých oborech. Probírané učivo je obsahově i časově v souladu s tematickým plánem. Vyučující byli na jednotlivé hodiny připraveni.

Škola má k dispozici dostatečné množství učeben. Vybavení nábytkem a žákovskými lavicemi je velmi dobré. Ve výuce bylo částečně využíváno učebnic pro OU. Nedostatkem je omezený fond učebních pomůcek. Použití obrazových pomůcek, předmětných pomůcek, testovacích a procvičovacích materiálů je závislé na tom, co jsou vyučující schopni sami vytvořit a sehnat.

Uvedené předměty byly hospitovány u čtyř vyučujících. Jeden učitel nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jedná se však o zkušeného pracovníka s praxí, který je schopen aplikovat teoretické poznatky v praktických souvislostech.

Počty žáků ve třídách s výjimkou jedné třídy, ve které je 17 žáků, vytváří velmi dobré podmínky pro individuální práci nebo práci v malých skupinkách, což je výrazný stimul ke zvýšení efektivity vzdělávací činnosti. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené možnostem žáků. Velmi dobré byly použité formy a metody výuky ve všech sledovaných hodinách. Účinně byly zohledňovány individuální potřeby a schopnosti žáků. Tím bylo všem žákům umožněno pracovat vlastním tempem a získat pocit úspěšného uplatnění.

Ve všech předmětech bylo učivo předkládáno odborně a v přijatelné formě. Vhodně bylo využíváno poznatků a zkušeností žáků. V části výkladové se vyučující snažili nové učivo vyvozovat, byly užity prvky problémového vyučování. V části procvičování byly nové poznatky upevňovány v jiných souvislostech a na praktických příkladech. Důraz byl kladen na pochopení širších souvislostí a schopnost žáků aplikovat učivo.

K motivaci žáků bylo využíváno jejich životních zkušeností, příkladů z praxe a mezipředmětových vztahů. Výsledky výuky byly průběžně vyhodnocovány. Prověřování znalostí a dovedností mělo návaznost na probírané učivo. Hodnocení a zkoušení respektovalo individuální dispozice žáků a mělo charakter zpětné vazby.

Výrazným pozitivem bylo respektování osobností žáků, snaha o rozvíjení komunikativních dovedností a citlivý individuální přístup. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Vyučující pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky, která probíhala v prostředí důvěry, spolupráce a přiměřené tolerance. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Kvalita výuky technologie a materiálů je hodnocena jako velmi dobrá.

Hospodářské výpočty

Vyučovací předmět hospodářské výpočty je vyučován v učebním oboru „kuchařské práce“ a na praktické škole se zaměřením na kuchařské práce, pekařské a cukrářské práce. Časová dotace i obsah výuky je v souladu s osnovami vzdělávacího programu uvedených oborů. Kontinuita výuky i členění učiva do jednotlivých ročníků je zajištěna postupem podle časové

tematických plánů zpracovaných vyučujícími.

Ze tří vyučujících jen jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tento stav však neovlivňuje negativně výsledky vzdělávacího procesu. Výuka probíhá ve vhodně a účelně vybavených třídách. K výuce jsou používány převážně pomůcky vyrobené svépomocí. Didaktická a výpočetní technika nebyla ve sledovaných hodinách použita

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Střídaly se v nich individuální a skupinové formy i různé metody práce. Organizační pokyny byly jasné, stručné a srozumitelné. Vytvářely sled kroků, které vedly žáky ke splnění stanovených cílů. Vyučující citlivě reagovali na individuální potřeby žáků, poskytovali jim pomoc při zvládnutí složitějších partií učiva a umožnili jim pracovat vlastním tempem. Žáci byli vedeni k dovednosti prakticky využít učivo v pracovních situacích. Vyučovací čas byl efektivně využit.

K motivaci byly využity životní zkušenosti žáků, příklady z praktické činnosti i pozitivní posilování. Prověřování vědomostí a dovedností sloužilo vyučujícím jako zpětná vazba. Umožňovalo stanovit výchozí znalosti a efektivně plánovat další postup výuky. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a zdůvodněné.

Mezi vyučujícími a žáky je pozitivní vztah, jehož základem jsou přesně formulovaná a oboustranně dodržovaná pravidla vzájemného jednání. V tomto ovzduší je možná diskuse, v níž mohou žáci projevit své vlastní názory. Komunikativní dovednosti žáků jsou rozvíjeny. Verbální i neverbální komunikace učitelů je na velmi dobré úrovni.

Výuka předmětu hospodářské výpočty je hodnocena jako velmi dobrá.

Zařízení závodů, suroviny

Předměty byly sledovány v odborném učilišti u učebních oborů kuchařské práce a pekařské práce. Přidělená časová dotace odpovídá schváleným učebním plánům. Učivo osnov je rozpracováno do tematických plánů, které přispívají ke kontinuitě výuky předmětů. Stanovené výukové cíle odpovídaly pojetí vyučovaných odborných předmětů a v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí směřovaly k vytvoření teoretických znalostí pro využití v odborném výcviku.

Výuku zabezpečují 3 učitelé, z nichž žádný nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Odborné učebny pro výuku výše uvedených vyučovacích předmětů na škole nejsou. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny standardním školním nábytkem. Vhodné a esteticky upravené prostorové podmínky odpovídají psychohygienickým zásadám. Pro výuku odborných předmětů nemá škola učebnice ani učební pomůcky (kromě videokazet). Učitelé používají pomůcky, které si sami vyrobili. Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách využita.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku žáků. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené možnostem žáků. Základní formou sledovaných hodin byla hodina smíšeného typu. Znalost třídního kolektivu umožňovala vyučujícím i při frontálním vyučování individuálně pracovat s některými žáky. Učitelé sledovali návaznost učiva a využívali zkušeností žáků z odborného výcviku. Používané metody výuky byly účinné. Poskytované informace byly přiměřeně náročné a odpovídaly specifickým podmínkám tříd. Při výkladu byl žákům podle osnovy diktován zápis nového učiva do sešitů. Vzhledem ke skutečnosti, že sešity žáků jsou jediným studijním materiálem, byla ze strany vyučujících zaznamenána maximální snaha o jejich systematické a pečlivé vedení. Úroveň a úplnost zápisů byla u jednotlivých žáků rozdílná v závislosti na jejich schopnostech a možnostech a také v závislosti na jejich případné častější absenci ve vyučování. Při výuce byl vytvořen prostor pro vyjádření názorů žáků i pro jejich úspěšné uplatnění. Organizace hodin byla v souladu s psychohygienickými požadavky.

Učivo bylo interpretováno věcně správně a v souladu se současným stavem teorie a praxe v daných předmětech.

Motivace převážně vycházela z praktických zkušeností žáků. Učivo bylo aktualizováno a vyučující využívali mezipředmětových vztahů. Procvičování a opakování učiva bylo systematické a zaměřené na blížící se závěrečné zkoušky. Otázky při zkoušení byly přiměřeně náročné, vhodně formulované a směřované na schopnost využít teoretických znalostí v praxi. Zkoušení mělo charakter zpětné vazby pro učitele i žáky. Hodnocení výkonu bylo objektivní, zdůvodněné, respektovalo individuální schopnosti žáků a bylo pozitivně orientováno na posílení jejich sebedůvěry.

Pravidla jednání byla známá a všemi účastníky vyučovacího procesu akceptovaná. Komunikace byla založena na vzájemném respektu. Žáci měli vytvořen dostatečný prostor pro uplatnění a rozvíjení svých komunikativních dovedností a byli vyučujícími nenásilně usměřováni. Verbální i neverbální vyjadřování učitelů ve sledovaných hodinách bylo na velmi dobré úrovni. Projevy nežádoucího chování žáků nebylo pozorováno.

Úroveň výuky odborných předmětů zařízení závodů a suroviny je hodnocena jako velmi dobrá.

Potraviny a výživa, zařízení a provoz, společenská výchova

Výuka byla hospitována ve třídách praktické školy s tříletou přípravou se zaměřením na kuchařské práce. Uvedené předměty jsou v 1. ročníku vyučovány podle upravené verze učebních dokumentů, kterou schválilo MŠMT ČR dne 19. října 1999, pod č.j. 31 123/99-24, ve 2. ročníku jsou vyučovány podle učebních dokumentů, které vydalo MŠMT ČR dne 26. června 1996, pod č.j. 22 583/96-24. Kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno, že ve 2. ročníku je v rozporu s výše uvedenými učebními dokumenty vyučován povinný předmět zařízení a provoz. Dále bylo zjištěno, že název povinného předmětu zařízení a provoz je v pedagogické dokumentaci zaměňován s názvem zařízení závodů, který je povinným předmětem odborného učiliště. Zpracované tematické plány vyučujících však odpovídají pojetí vyučovaného předmětu praktické školy a jsou v souladu s obsahovou náplní učebních dokumentů. Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd, byly v souladu se zásadou spojení teorie s praxí a byly stanoveny s ohledem na schopnosti žáků i materiální možnosti školy.

Výuku zabezpečovali tři vyučující, z nichž ani jeden nemá vzdělání rozšířené studiem speciální pedagogiky. Kvalita výuky touto skutečností nebyla ovlivněna. Prostory pro výuku v kmenových třídách odpovídají psychohygienickým zásadám. Škola nemá k dispozici učebnice ani učební pomůcky. Pomůcky si vyučující připravují a zhotovují vlastními silami.

Ve sledovaných hodinách převládala frontální forma vyučování. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Vyučující výběrem vhodných metod výuky vytvářeli prostor pro individuální přístup k jednotlivým žákům vzhledem k jejich vzdělávacím možnostem a potřebám. V předmětech zařízení a provoz i potraviny a výživa využívali životních zkušeností žáků, zaměřili se na spojení teorie a praxe a vedli žáky ke schopnosti aplikovat získané poznatky v následujících praktických cvičeních. V předmětu společenská výchova byl kladen důraz na aktualizaci učiva, která vycházela také z demografických podmínek třídy. Žáci společně pracovali na činnostech, které přispívaly ke společnému výsledku. Byli vtaženi do aktivního uvažování a hledání odpovědí na přiměřené podněty. Využívání rozmanitých zdrojů informací provázelo všechny učební činnosti. Důsledky absence učebních textů a pomůcek se snažili učitelé eliminovat tím, že připravovali obrázky, články, tabulky a jiné materiály, které si žáci vlepovali do sešitů. Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem

a poskytovala dostatek prostoru pro jejich úspěšné uplatnění. Učitelé sledovali únavu i aktivitu žáků a vhodně v souladu s psychohygienickými požadavky zařazovali relaxační techniky. Vyučovací čas byl efektivně využit a učivo bylo věcně správně interpretováno.

Příklady z praxe a využívání životních zkušeností žáků aktivizovaly zájem žáků o učební činnosti. Průběžná motivace byla individualizovaná v závislosti na aktuální situaci ve třídě. Prověřování výchozích znalostí bylo přiměřeně náročné, mělo návaznost na probírané učivo a sloužilo vyučujícím i žákům jako zpětná vazba úspěšnosti výsledků učení. Klasifikace byla objektivní a respektovala individuální schopnosti žáků. Pozitivní informativní slovní hodnocení provázelo průběh všech sledovaných hodin a umožňovalo žákům lépe se rozhodovat a orientovat při dosahování vzdělávacích cílů.

V hodinách byla patrná přátelská atmosféra při respektování dohodnutých pravidel jednání. Především v hodinách společenské výchovy byl dostatek prostoru pro řízenou diskusi, ve které měli žáci možnost vyjádřit své názory, pocity a rozvíjet své komunikativní schopnosti. Ve všech sledovaných předmětech žáci projevovali pozitivní vztah k výuce. Úroveň verbální i neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá a kladně ovlivňovala psychosociální podmínky výuky.

Úroveň výuky uvedené skupiny odborných předmětů praktické školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Odborný výcvik

Obor malířské a natěračské práce, kuchařské práce

Odborný výcvik je zajišťován při produktivních pracích, uskutečňovaných na smluvně zajištěných pracovištích. Nároky jsou přiměřené dovednostem žáků. V rámci odborného výcviku jsou realizovány tzv. laboratorní práce u činností, které nemohou být realizovány na pracovištích, ale jsou dány učebními osnovami. Tyto laboratorní práce jsou uskutečňovány v dílnách elokovaného pracoviště školy.

Plánování činností vychází z učebního plánu a učebních osnov. Materiálně technické a psychohygienické podmínky odpovídají zásadám bezpečnosti a hygieny práce a jsou v souladu s deklarováním vzdělávacím programem. Odborný výcvik oboru kuchař, kuchařské práce je prováděn v kuchyni odborného učiliště a v prostorách odloučeného pracoviště školy. Pracovní výcvik žáků oboru malíř, natěrač je uskutečňován na smluvních pracovištích a při opravách v kmenové škole.

Personálně je odborný výcvik zajištěn vyučujícími s dlouholetou praxí. Z celkového počtu 24 vyučujících jich 20 nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Žáci v průběhu konaných prací prakticky vykonávají všechny činnosti, které jsou stanoveny učebními osnovami. Bezpečnost a ochrana zdraví žáků při odborném výcviku byla zajištěna základním školením, které absolvovali všichni žáci odborného učiliště. Deníky odborného výcviku jsou řádně doplňovány a verifikovány.

V úvodu výuky odborného výcviku jsou žáci seznámeni s významem pracovních činností, technologií, a s bezpečnostními předpisy. Učitelé odborného výcviku prováděli podle potřeby instruktáž s vlastní demonstrací daného pracovního úkonu. Žáci pracovali ve skupinách nebo jednotlivě na základě přesných pokynů. Průběh práce i její výsledky byly hodnoceny v přítomnosti všech žáků. Kvalita vykonané práce byla velmi dobrá. Tempo práce bylo přiměřené věku, fyzickým i manuálním možnostem žáků. Během odborného výcviku byli žáci seznamováni s technickými i materiálovými novinkami.

Kvalita odborného výcviku a výuka odborných předmětů je zajišťována vzájemnou spoluprací

vedoucích odborného výcviku a všech vyučujících v rámci metodických sdružení.

Úroveň odborného výcviku je velmi dobrá.

Praktická cvičení

Organizace výuky praktických cvičení vychází z učebního plánu praktické školy s tříletou přípravou, vydaným MŠMT ČR pod č.j. 22 583/96-24. Do praktických cvičení je zahrnuto i tzv. laboratorní cvičení, čímž došlo k navýšení počtu hodin praktických cvičení nad stanovený počet a porušení schváleného učebního dokumentu. Laboratorní cvičení s dotací 3 hodin mají být definována jako volitelný předmět. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám. Kontinuita učiva je zajištěna vzájemnou komunikací vyučujících a dobře zpracovanými tematickými plány. Výukové cíle jsou stanoveny v souladu se zásadou spojení teorie s praxí a s ohledem na schopnosti žáků i materiální možnosti školy. Jsou vytvořeny podmínky pro přechod některých žáků na odborné učiliště.

Pro výuku využívá škola kuchyně a pekařskou dílnu v budově odloučeného pracoviště. Prostředí všech využívaných prostor je podnětné, vybavení je účelné a splňuje požadavky učebních osnov. V pekařské dílně je instalována moderní pekařská pec, která slouží pro výuku i žákům odborného učiliště.

Struktura výuky praktických cvičení odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Byly respektovány didaktické zásady, vyučovací čas byl efektivně využíván. Na pracovištích byla práce dobře zorganizována, počty žáků odpovídaly platným předpisům. Vyučující dovedně využívali vstupní a průběžné motivace. Žáci byli vedeni v rámci možností k samostatné práci, zohledňováno bylo individuální tempo. Atmosféra při výuce byla pracovní, žáci spontánně komunikovali s vyučujícími. Přirozeně byl rozvíjen smysl pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně. Byly respektovány dispozice žáků a oceňována snaha o pokrok. Žáci měli zájem o práci a projevovali kladný vztah k pracovním činnostem. Výuka byla vhodně vázána na využití v praxi. Ve všech sledovaných hodinách byly dodrženy zásady pedagogické, bezpečnosti a hygieny práce.

Kvalita výuky praktických cvičení je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Úroveň hodnocení kvality plánování a přípravy výuky negativně ovlivňuje nedostatek v dodržování závazných učebních dokumentů (zařazení předmětu zařízení a provoz praktické školy do nesprávného ročníku, absence volitelných předmětů v pedagogické dokumentaci, zahrnutí laboratorních cvičení, která nejsou uvedena v učebních plánech, mezi povinné předměty). Proto je kvalita plánování a přípravy výuky hodnocena jako průměrná. Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré. Nedostatek učebnic a učebních pomůcek v teoretické výuce negativně ovlivňuje efektivnost vyučovacího procesu. Materiální podmínky výuky jsou hodnoceny jako průměrné. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují 3 učitelé z celkového počtu 11 učitelů teoretické výuky a 4 z celkového počtu 24 učitelů odborného výcviku. Výsledky výchovně-vzdělávacího procesu tím nejsou negativně ovlivněny. Proto jsou personální podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré. Kvalita organizace výuky, motivace a hodnocení i interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Celková úroveň kvality vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základní prvky koncepce jsou součástí ročního plánu školy. Vedení školy sleduje ve spolupráci s Úřadem práce uplatnění svých absolventů i požadavky trhu práce v regionu. Analýza reálných potřeb regionu, zájmu žáků a možností školy umožňuje formulovat koncepční záměry, které jsou vyjádřeny v příloze ročního plánu školy jako dlouhodobé úkoly a cíle.

Úvodní část ročního plánu školy tvoří klíčové koncepční úkoly a cíle:

- Zvýšení počtu učitelů splňujících podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, účast na dalším vzdělávání pedagogů,
- vybudování školní pekárny,
- prezentace školy v obci i regionu.

Roční plán školy obsahuje termínový plán, plán porad a dlouhodobě plánovaných akcí a plán kontrolní činnosti. Plán byl projednán s pracovníky školy. Jejich připomínky byly dle sdělení ředitele školy vzaty v úvahu.

Na roční plán školy navazují roční plány předmětových komisí, plán výchovného poradce a minimální preventivní program ke snížení sociálně patologických jevů na Odborném učilišti a Praktické škole. Dílčí úkoly a prvky operativního řízení se promítají do týdenních plánů.

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů (viz str.10). Hodinová dotace povinných předmětů je v některých ročnících praktické školy s tříletou přípravou upravena v povolené toleranci 10%. Volitelné předměty nejsou prokazatelně vymezeny a řádně zaznamenány v pedagogické dokumentaci. Dochází tak k situaci, že volitelné předměty de jure neexistují a časová dotace povinných předmětů se zvyšuje o dotaci určenou na volitelné předměty. Z diskuse s vedením školy vyplynulo, že jako volitelné předměty byly zařazeny předměty rozšiřující výuku povinných předmětů (laboratorní a technická cvičení) a výuka estetické výchovy. Výběr volitelných předmětů i úprava hodinové dotace povinných předmětů jsou vedením školy zdůvodněny jako výsledek snahy umožnit žákům postupný přechod z praktické školy na odborné učiliště. U volitelných předmětů praktické školy, zaměření kuchařské práce, bylo dalším cílem rozšíření odborné výuky o studenou kuchyni. V rozporu s učebním plánem je ve druhém ročníku praktické školy, zaměření kuchařské práce, zařazen předmět zařízení a provoz. Dle učebního plánu praktické školy má být zařazen až ve třetím ročníku.

Nabídka nepovinných předmětů není využívána.

Kvalita plánování je hodnocena jako průměrná.

Organizování

Organizace školy vychází z ustanovení § 32 a §32a zákona č.29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů, z vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů a § 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. V duchu těchto právních norem je vypracován organizační řád školy a vnitřní řád školy (platný ode dne 1. září 2000).

Statutárním zástupcem školy je ředitel jmenovaný ministrem školství v roce 1996. V roce 1998 byl ve funkci potvrzen rozhodnutím Školského úřadu Opava č. j. 178/98 ze dne 25. května 1998. Potvrzení ve funkci je v souladu s pokynem MŠMT ČR k hodnocení práce ředitelů škol a školských zařízení, č. j. 11 639/98-25. V době jeho nepřítomnosti jej zastupuje zástupce pro

teoretickou výuku. Dále má ředitel dva zástupce pro odborný výcvik a praktická cvičení. Jeden z nich řídí práci mistrů odborného výcviku oboru malířské a natěračské práce (celkem 6 pracovníků), druhý práci mistrů odborného výcviku učebních oborů pekařské práce a kuchařské práce (celkem 17 pracovníků). Provozní zaměstnanci jsou řízeni hospodářkou školy, zaměstnanci kuchyně vedoucí školní jídelny. Kompetence vedoucích pracovníků a provozních zaměstnanců jsou u většiny pracovníků vymezeny pracovní náplní. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Dokumentace školy upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti:

- Hodinová dotace vyučovacích předmětů se řídí učebními plány a učebními osnovami vzdělávacího programu učebních oborů odborného učiliště a odborného zaměření praktické školy. Vzdělávací program učebního oboru:
  - 29-53-E/002 Pekařské práce schválen MŠMT ČR pod č.j. 18276/95-24,
  - 65-52-E/001 Kuchařské práce schválen MŠMT ČR pod č.j. 20157/95-24,
  - 36-57-E/004 Malířské práce, MŠMT ČR malířské a natěračské práce pod č.j. 24357/95-24,
  - 36-57-E/005 Malířské, natěračské a lakýrnické práce- malířské a natěračské práce (délka studia 3 roky), zavádí se od 1. 9. 2001,
  - 69-53-E/001 Práce v autoservisu, č.j. 30 991/96-22,
  - 78-61-D/001 Praktická škola s tříletou přípravou schváleno pod č.j. 31123/99-24 pro stávající první ročníky a pod č.j. 22 583/96-24 pro vyšší ročníky.
- Rozvrh hodin je s ohledem na odborný výcvik zpracován pro sudé a liché týdny odlišně. Jeho součástí je i rozvrh hodin vyučujících. Poněkud zavádějící je nejednotné označení předmětu technologie (Th i Tch), pro označení předmětu zařízení a provoz a předmětu zařízení závodu je užitá stejná zkratka, označení občanské výchovy zkratkou On evokuje název občanská nauka.
- Třídni knihy, katalogy a katalogové listy mají obdobné nedostatky jako rozvrh hodin. Názvy předmětů často neodpovídají názvům uvedeným v učebním plánu. Místo občanské výchovy se objevuje občanská nauka, místo zařízení a provoz je zapsáno zařízení závodů, v seznamu vyučovaných předmětů nejsou zapsány volitelné předměty. Ty se neobjevují ani na pololetním vysvědčení.
- Vnitřní řád školy z roku 2000 vymezuje pouze povinnosti žáků.

Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada. V tomto školním roce se sešla sedmkrát. Obsahem jednání byla organizace školního roku, pedagogická dokumentace, klasifikace, minimální preventivní program sociálně patologických jevů, práce s problémovými žáky, Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení, vydaný MŠMT ČR pod č.j. 14 269/2001-26. Zápis z jednání pedagogických rad jsou řádně vedeny.

Pracovníci školy mají přístup k potřebným informacím. Mohou využívat učitelskou odbornou knihovnu, právní normy v elektronické i písemné verzi. Aktuální informace jsou předávány rychle a úplně. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Spolupráce s rodiči žáků odborného učiliště a praktické školy naráží na problémy způsobené nižší úrovní sociokulturních podmínek rodin. Pro nezájem rodičů se zatím nepodařilo ustavit radu školy.

Základem prezentace školy je internetová stránka, kde jsou zveřejněny základní informace o škole. Každoročně se škola představuje zájemcům v rámci akce „Den otevřených dveří“. Jako prezentace školy slouží i malířské práce pro veřejnost a kuchařské práce při různých akcích a oslavách.

Rozhodnutí vydaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní a adresná.

Podněty a připomínky orgánů státní správy jsou přijímány pozitivně, ne vždy jsou důsledně využity ke zdokonalení práce školy. Jako příklad lze uvést kontrolu hospodaření provedenou pracovníky ekonomického oddělení školského referátu OkÚ Opava. Protokol o výsledku kontroly hospodaření OU a PrŠ Hlučín ze dne 28. listopadu 2000, uvádí nedostatky v personální dokumentaci. Některé z uvedených nedostatků ještě nebyly odstraněny (chybějící výpis z rejstříku trestů, kopie dokladů o vzdělání u tří pracovníků).

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

V řízení školy převládá demokratický styl práce. Na plánované činnosti a kontrolu navazuje v práci školy operativní řízení, které je funkční, pružné a účinné. Doplňuje plánování a kontrolu jednotlivých činností.

Vedení školy vytváří podmínky pro rozvoj tvořivosti a iniciativy pracovníků. Jako nedostačující se v této oblasti jeví finanční prostředky na nákup pomůcek, vybavení školy a další vzdělávání pracovníků.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů i mistrů odborného výcviku představuje závažný problém, kterému vedení školy věnuje patřičnou pozornost. V minulém školním roce opustili školu čtyři pracovníci. Tři z nich si našli uplatnění mimo školství.

Začínající učitelé mají určeného uvádějícího učitele, který je seznamuje s problematikou praktické činnosti ve výchovně-vzdělávacím procesu. Učitelé a odborní mistři, kteří nespĺňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č.139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, jsou vedeni k dalším studiu. V loňském roce takto studovalo sedm, v tomto roce šest pedagogických pracovníků.

Škola má zpracován vnitřní platový předpis, který byl v průběhu inspekce aktualizován. Vnitřní platový předpis řeší otázky zařazení do platových tříd, osobních příplatků, zvláštních příplatků a odměn.

Kontrola hospodaření s finančními prostředky ze státního rozpočtu a hospodaření s majetkem příspěvkové organizace Odborné učiliště a Praktická škola Hlučín, ul. ČSA 4a, byla provedena pracovníky školského referátu Okresního úřadu v Opavě. Protokol o kontrole hospodaření ze dne 28. 11. 2000 konstatuje:

„Výplata osobních příplatků byla zkontrolována u všech zaměstnanců. Nedošlo k porušení § 7 odst. 1, vládního nařízení č. 251/1992 Sb., v platném znění. Odměňování je prováděno podle platných předpisů. Zdůvodnění u návrhu příznání odměn je příkládáno. Nebylo zjištěno porušení § 10 výše uvedeného vládního nařízení“.

V rámci inspekce byly kontrolovány i záznamy o odměnách v prosinci 2000. Bylo zjištěno, že ne vždy jsou podloženy dostatečným zdůvodněním. Přestože ve vnitřním platovém předpisu jsou stanovena kritéria pro udělování osobních příplatků a odměn, pracovníci s nimi nebyli v dostatečné míře seznámeni. Záznamy o udělování odměn svědčí o tom, že pracovníci jsou odměňováni průběžně (za splnění mimořádných úkolů) a také při pravidelném hodnocení, které probíhá dvakrát ročně. Odměny jednoho ze zástupců ředitele výrazně přesahují průměr odměn zbývajících zástupců. Ředitel školy je však zdůvodňuje mimořádnou náročností práce a pracovním vyčerpáním dotyčného zástupce. Neexistence kritérií pro hodnocení práce zástupců, která by umožňovala objektivní srovnání jejich pracovního nasazení, může vést ke vzniku nedorozumění a konfliktů.

Pravidelné, rozsáhlejší sebehodnocení školy je spjato s výroční zprávou o činnosti školy, která je doplněna i zprávou o hospodaření s finančními prostředky. Výroční zpráva je zpracována v duchu § 3 odst.1 a § 17e odst.2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších zákonů. Kvalitu zpracování výroční zprávy zpochybňují drobné nedostatky (např. zpráva uvádí jen jednu součást školy – školní jídelnu, chybí další dvě uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol: odborné učiliště a praktická škola). Výroční zpráva o hospodaření je psána podle pokynů ekonomického odd. školského referátu Okresního úřadu Opava. Osnova takto zpracované zprávy se poněkud liší od osnovy uvedené v § 17e, odst. 3, zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení kvality výchovně vzdělávací práce je spjato s pololetní a závěrečnou klasifikací žáků.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti je součástí ročního plánu školy. Uvádí oblast kontrolní činnosti i termín plánované kontroly. Základem kontroly je kontrola čerpání finančních prostředků na provoz školy, kontrola pedagogické dokumentace a kontrola výchovně vzdělávacího procesu a jeho zabezpečení.

Kontrola probíhá dle vyjádření vedoucích pracovníků v termínech určených plánem. Zápisy o výsledcích kontrol a o opatřeních nejsou vedeny. Výsledek kontroly a opatření k odstranění případných nedostatků zjištěných kontrolou, jsou okamžitě projednány s pracovníkem odpovědným za danou oblast.

V oblasti pedagogické dokumentace (třídní knihy, katalogové listy) i personální dokumentace (chybějící kopie dokladů o vzdělání u tří pracovníků), se projevují nedostatky způsobené nedůslednou kontrolou.

Hospitační činnost je základem kontroly výchovně vzdělávacího procesu. Ředitel školy provedl a má zaznamenány 4 hospitace, zástupce pro teoretickou výuku 10, zástupkyně pro odborný výcvik (pro obory pekařské a kuchařské práce) 26 hospitací, zástupce pro odborný výcvik malířských a natěračských prací nevykázal žádnou hospitaci. V průměru připadá na jednoho vedoucího pracovníka 10 hospitací.

V uplynulém období (od září 2000) nebyla prováděna kontrola zápisů do knihy docházky provozních zaměstnanců a pracovníků vykonávajících civilní vojenskou službu. Výsledkem jsou málo důvěryhodné záznamy. (Pracovník, který zapsal příchod v 8,00 hodin je zapsán před pracovníkem, který si jako příchod zapsal čas 7:00).

Pravidelně je kontrolována i spotřeba energií a náklady na telefonní provoz. Z výsledků kontroly jsou vyvozena opatření

- samostatné elektrické hodiny pro školní kuchyni,
- vybírání poplatků za soukromé telefonické hovory.

Evaluční nástroje pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků nejsou využívány.

Ve škole je vytvořen systém vnitřní kontroly. Kvalita kontrolní činnosti je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Zařazení předmětu „zařízení a provoz“ v rozporu s učebním plánem do druhého ročníku praktické školy (třída K2C), i nedostatky spojené s vymezením a zaznamenáváním volitelných předmětů v pedagogické dokumentaci, jsou důvodem, proč je kvalita plánování hodnocena jako průměrná.

V organizaci školy byly nalezeny formální nedostatky v podobě nejednotného označení předmětů v rozvrhu hodin, třídních knihách a katalogových listech. Vnitřní řád školy vymezuje pouze povinnosti žáků, nikoliv však jejich práva. Proto je kvalita organizování hodnocena jako průměrná.

Nedostatečné zdůvodnění odměn i to, že pracovníci nejsou seznámeni s kritérii pro udělování odměn je důvodem proč je vedení a motivování pracovníků hodnoceno jako průměrné.

V kontrolní činnosti se projevuje nedůslednost. Nedostatky tohoto typu lze nalézt v pedagogické i personální dokumentaci. Kvalita kontrolní činnosti je hodnocena jako průměrná.

Celková úroveň kvality řízení je proto hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 17 736/99-21, ze dne 16. 4. 1999,
- statut Odborného učiliště a Praktické školy v Hlučíně,
- třídní knihy, katalog, katalogové listy,
- vnitřní řád školy, rozvrh hodin,
- záznamy z pedagogických rad,
- evidence žáků školy,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000, zpráva o hospodaření za rok 1999,
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách,
- učební plány, osnovy učebních oborů a praktické školy (malířské a natěračské práce č.j. 24357/95-24, pekařské práce č.j. 18276/95-24, kuchařské práce č.j. 20157/95-24, praktická škola s tříletou přípravou se zaměřením na kuchařské práce č.j. 31 123/99-24, praktická škola s tříletou přípravou se zaměřením na pekařské a cukrářské práce č.j. 31123/99-24), učební osnovy všeobecně vzdělávacích předmětů pro odborná učiliště č.j. 33848/99-24,
- deníky odborného výcviku,
- personální dokumentace pracovníků,
- plán práce školy pro školní rok 2000/ 2001,
- plán práce výchovného poradce na školní rok 2000/2001,
- minimální preventivní program ke snížení sociálně patologických jevů na OU a PrŠ v Hlučíně na rok 2000/2001,

- protokol o kontrole hospodaření s finančními prostředky ze státního rozpočtu a hospodaření s majetkem příspěvkové organizace OU a PrŠ Hlučín, ul.ČSA 4a ze dne 28. 11. 2000,
- živnostenský list č.j. 97/0/690 ze dne 31.7. 1997,
- organizační řád školy,
- vnitřní platový předpis,
- potvrzení ředitele ve funkci vydané ŠÚ Opava pod č.j. 178/98 ze dne 25. 5. 1998,
- povolávací příkaz č.j. vnitř.CS 533/2000, vydaný odborem vnitřních věcí Magistrátu města Ostrava.

ZÁVĚR

Pozitiva :

- Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách se projevovalo velmi dobré chování žáků,
- vztah učitelů k žákům byl pozitivní,
- vedení školy i učitelé kladou důraz na odbornou stránku vzdělávání.

Negativa :

- inspekce zjistila nedostatky v pedagogické dokumentaci (nesprávné názvy předmětů v třídních knihách, rozvrhu atd.),
- učební plán pro praktickou školu není dodržen. (Ve druhém ročníku praktické školy se zaměřením na kuchařské práce je vyučován předmět „zařízení závodu“. Podle učebního plánu má být tento předmět vyučován pod názvem „zařízení a provoz“ v prvním a třetím ročníku.),
- metodický pokyn MŠMT ČR, k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízení, č.j. 18 276/98, není dodržen,
- volitelné předměty praktické školy nejsou stanoveny ani zapsány v pedagogické dokumentaci,
- škola má nedostatek vyučovacích pomůcek pro výuku všeobecně vzdělávacích a teoretických předmětů,
- většina učitelů svým vzděláním nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Doporučení :

1. Uvést do souladu pedagogickou dokumentaci s učebními plány a osnovami.
2. Stanovit volitelné předměty a zaznamenat je v pedagogické dokumentaci.
3. Zpracovat dokument o provedených změnách organizace vzdělávání podle metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 18 276/98.

Závěr

Na základě zjištěných a uvedených skutečností je kvalita vzdělávání a řízení školy hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Vladimír Vocelka	PhDr. Vladimír Vocelka
Členové týmu	PaedDr. Zbyněk Knop	PaeDr. Zbyněk Knop
	Mgr. Ivo Závodný	Mgr. Ivo Závodný

V Bruntále dne 18. 5. 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. květen 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Mojmír Pokluda	Mgr. Mojmír Pokluda

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad, referát školství, Březinova 7, 746 01 Opava	20. červen 2001	141236/01-005136
Ústředí ČŠI, Fráni Šrámka 37, 150 21 Praha 5	20. červen 2001	141 237/01-005136

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány